

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
des Maandags-, Woensdags- en Zaturdags-avonds.

PRIJS DER ADVERTENTIE:
Van één tot zes regels. f 1.00.
Voor elke regel meer 0.15.
Behalve de 36 cts. voor de eerste regel.

DONDERDAG 2 JUNIJ.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZONN, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 3.00.
Vóór de overige steden des Rijks 3.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
W. J. VAN N. O. M. A. N., te Batavia.
Prijs franco per Leuzemail voor Java en Oost-Indië 1.50
per jaar, met vooruitbetaling bij het maken van het
abonnement f 40; Ned. Cour.

Wat wil de anti-revolutionnaire partij?

De Heer Groen van Prinsterer laat de adviezen, die hij uitbrengt in de Tweede Kamer, afzonderlijk afdrukken. Ook dit feit kan de partij, waarvan hij het hoofd is, karakteriseren. Die adviezen toch, zij zijn niets anders, dan de uitlegkundige redevoeringen van den catechismus der anti-revolutionnaire leer; en het is slechts als zoodanig, dat zij afzonderlijk verkrijgbaar worden gesteld, opdat de anti-revolutionnaires bekend kunnen worden met de firmans, die de heer Groen over de alleen ware leer der Hervormde Kerk uitvaardigt. Te vergeefs zoudt gij, in al die bundels adviezen, zoeken naar een eigenlijk advies over het onderwerp, bij hetwelk dat advies in de Tweede Kamer is uitgesproken. Een bepaald oordeel voor of tegen een wetsontwerp kunt gij er nauwelijks in vinden; de heer Groen spreekt er alleen maar over; neemt, naar aanleiding van hetgeen aan de orde van den dag is, als het ware een «aanloopje» zoo als men 't noemt... en draaft dan weder stilletjes op zijne exegetische firmans van de historisch-positieve-anti-revolutionnaire leer door. Een treffend bewijs daarvan wordt, onder anderen gevonden in zijne redevoering van twintig bladzijden, gehouden over de scheepvaart-wetten. Wat was de slotsom van die lange redevoering? «Ik ben geen freetrader», zende «de heer Groen, en geen protectionist. De wettelijkheid van uitstel is het enig onderwerp van mijn betoog. Ik ben geen deskundige, niet eens een dilettant. Het blijft betoog tegen betoog, omdat ons voor zoo ver de leden in mijn geval zijn, de noodige krachten, om de argumenten te vatten, te schiften, te verwerken, tot een samenstel van eigen inzigt en overleg te herscheppen, bijna ten eene male ontbreekt. Ik heb uwe petitiën gelezen, «vele brochures, vooral de memoriën van het Gouvernement... met welke uitkomst? — dat «ik er eigenlijk niet veel van weet en niet veel van begrijp.» (1) Te regt dunkt ons, zegt dan ook de schrijver van het *Vliegende Blaadje*: «Als nu iemand van de bekwaamheden van Mr. Groen zoo openlijk en eerlijk erkent, dat hij, na de beste sprekers en verdedigers der beide strijdende partijen te hebben aangehoord, nog niet in staat is te beslissen, of de vrije handel in het algemeen, en in het bijzonder voor ons land wenschelijk is; verraadt hij dan niet duidelijk zijne onbedrevenheid, dat is bij hem weinige belangstelling in eene zoo gewichtige zaak?»

De anti-revolutionnaire partij erkent dan ook volmondig, gelooven wij, dat staatkundige en materiele verbeteringen niet behooren tot haar programma; dat het eigenlijk ook niet nodig is, daarvoor vele krachten in te spannen; want dat die wel van zelf komen, als maar «het eenig noodige» daar is. De heer Groen zelf heeft het gezegd: de anti-revolutionnaire partij is geen politieke kleermaker; zij wil de morele geneesheer der kranke maatschappij zijn. De pharmacopoeë van de anti-revolutionnaire apotheek be-

staat uit recepten van godsdienstige beginselen, gedistilleerd uit den Dordschen Catechismus. Het hoofdrecept, het universeel geneesmiddel, dat, even als de Holloway-pillen, alle kwalen te gelijk radicaal geneest, is eene «Heerschende kerk.» De heer Groen ziet daarin alleen het middel: «om «de vrijheid van het geweten tegen de onverdraagzaamheid van het ongeloof te behoeden.» (2) Eene heerschende kerk is dus het eenige middel, om «vrijheid van geweten» te verschaffen. Als men die «vrijheid van geweten» bezit, dan is alles genezen; dan loopt het raderwerk van den Staat van zelf; de schatkist wordt gevuld; Indië blijft ten eeuwigen dage ons millioenen schats afwerpen; de handel en de nijverheid snellen, aan de hand van het «vrije geweten,» steeds voorwaarts in bloei en ontwikkeling. Welk eene heerlijke toekomst!

Laat ons echter even dat universeel geneesmiddel aan eene dubbele, chemische proef van het gezonde verstand onderwerpen. Wat is het kenmerk van een staat, die eene Heerschende Kerk bezit; of om het juistert uit te drukken, die door eene «heerschende Kerk» overheerscht wordt? Het antwoord is gemakkelijk. Zoodanige Staat zou dan eene gepriviligeerde, eene staatskerk moeten hebben. De belijders van elke gezindte, die niet is die der Staatskerk, zouden, op wettelijke wijs, moeten worden uitgesloten van de vervulling van alle openbare waardigheden, ambten en bedieningen. De belijders van de Staatskerk zouden dan, ter belooning van de lasten, die zij dragen, het genot erlangen van de regten, die een behoorlijk georganiseerd land kan verleen. De niet-belijders van de Staatskerk zouden alleen mogen opbrengen, als soldaten dienen enz.; hunne regten alzo zouden daarin bestaan, dat men hun het regt gunde, te mogen betalen en als soldaten te mogen dienen.

Wij overdrijven niet. Wil men eene «heerschende kerk,» men moet ook hare gevolgen willen; en onze geschiedenis is daar, om te bewijzen, dat het tot 1798, bij ons aldus geschapen was en niet anders. De eerste uitwerking van het universele geneesmiddel zal dus zijn, dat de Roomsche Catholijken en Israëlieten, op wettelijke wijs, van de vervulling van alle openbare waardigheden, ambten en bedieningen zullen moeten worden uitgesloten; dat het hun genadiglijk zal worden vergund het brood te verdienen in het zweet huns aanschijns, eene ferme hoeveelheid belastingen te betalen en, des noods, hun leven op te offeren voor het behoud van het leven der belijders van de heerschende kerk!

Gaan wij thans over tot de tweede chemische proef van het universeel geneesmiddel der anti-revolutionnaire partij. De Protestanten maken, in Nederland, de meerderheid uit van de bevolking. Ook de Koning is Protestant; en als er nu sprake is van eene «heerschende kerk,» dan spreekt het wel van zelf, dat er bedoeld wordt: «eene Protestantsche heerschende Kerk.» Perfect. Wij willen zelfs voor een oogenblik aannemen, dat de Protestanten, opgevonden als de meesten hunner op dit oogenblik

(2) Handboek der geschiedenis v. het Vaderland, bl. 844.

zijn, nog al ooren zouden hebben naar het voorgeslagen middeltje. Het is wel wat kras; maar dan toch altijd een excellent purgatief, waardoor schoonbaan in zoo vele betrekkingen zal worden gemaakt, als maar eenigzins door Protestanten kunnen vervuld worden. Met waardigheden en bedieningen in het gezigt, is de menschelijke natuur dikwerf zwak; en men zou nog al over een klein onrecht en een klein geweldenaarlijke kunnen heen stappen. Maar nu de chemische proef. Als het universele geneesmiddel van de anti-revolutionnaire partij eens zal zijn toegediend; als door de hulp der Protestanten in Nederland, de «heerschende Kerk» zal zijn hersteld: wat dan? Zullen dan de protestantsche medehelpers komen in het bezit der vruchten, die zij zullen geholpen hebben zaaien? Volstrekt niet.

Welke is de Kerk, die de Heer Groen en zijne partij tot «heerschende» kerk willen verheven zien? Hier ontmoeten wij alweder het *Vliegende blaadje*, als het zegt: «Maar welke gereformeerde kerk? Is het die, welke ook de onze is, en door de Synode vertegenwoordigd wordt? Neen. Al spreken de anti-revolutionnaires het nergens met zoovele woorden uit, zij erkennen gene andere Gereformeerde Kerk, dan die de leer huldigt welke zij belijden. Dat dit hunne overtuiging is, blijkt dagelijks uit hunne daden. Aan andersdenkenden wordt het regt betwist, zich Gereformeerden te noemen. Wie herinnert zich niet de ongepaste wijze, waarop de Hoogleraar Hofstede de Groot in de *Nederlander* en elders door de drijvers dier fractie bejegend is? Nog dezer dagen immers werd in datzelfde dagblad aan de Synodale Commissie het regt betwist tot het schrijven van den bekenden Herderlijken brief; misschien wel, omdat daarin openlijk wordt erkend, dat gelijke bescherming van alle Kerkgenootschappen een Protestantesh beginsel is, dat niet zonder schade en onrecht uit de Grondwet kan worden weggenomen. Het is immers aan allen bekend, hoe men de beroepingen tracht te bevorderen van Predikanten in den zin der anti-revolutionnaire partij, en de Kerkeraden daartoe met hare voorstanders tracht aan te vullen. En waar het wettig opperbestuur der Hervormde Kerk, de Synode, zich tegen die beginselen verzet, daar heet zij zamengesteld «uit verklaarde vijanden van het Gereformeerde geloof, onverschillig om trent de leer, ijverig voor de reglementen.» (3).

Alzoo is het niet te doen om eene «protestantsche» heerschende kerk, ook niet om eene «gereformeerde» heerschende kerk; men heeft alleen en uitsluitend op het oog eene heerschende kerk, zamengesteld uit die kleine fractie van gereformeerden, huldigende de leer der historisch-positieve-anti-revolutionnaire school. Al wie daar buiten is: alle daags-gereformeerden, remonstranten, lutheranen, mennonieten, ministers, roomsch-catholijken, isralieten: zij zullen zijn «dissenters», en als zodanig uitgesloten van de regten, welke alleen de belijders eener heerschende kerk aanspraak kunnen doen maken.

Wij zouden met onze landgenooten een spot drijven, als wij in goeden ernst betoogen, dat de oprigting van zoodanige heerschende kerk de oprigting van eenen heerschenden staat is. (3) Handboek der gesch. v. het Vaderl. bl. 1075.

thans reeds mogelijk ware. Maar in goeden ernst beweren wij: dat de verblinding, waarin de Protestantische bevolking zich tijdens de verkiezingen bevond, veel zal hebben toegebracht, om de onzafige partij van den Heer Groen — die voor de Protestanten zelve het meest te vrezen is — het streven, zoo veel mogelijk, naar den eindpaal harer wenschen mogelijk te maken. Die partij is, in 's lands raadzaal, thans sterk genoeg vertegenwoordigd, om, door aansluiting bij de reactionnaren, door transactie met dezen en de Regering, vele belangrijke concessien te erlangen. Dat de Regering van transactie niet afkeerig zal zijn, kan wel als zeker worden gesteld, als men zich de verklaring herinnert van den Heer van Hall, dat door transactie alleen het regeren mogelijk is. Die partij, altijd met de Staatskerk voor oogen, geeft niet om staatkundige en materiële verbeteringen; zij zal dus alles toestemmen wat de reactionnaren voorstellen, tot afbreking van hetgeen is opgebouwd. Daarentegen zal men aan de partij van den Heer Groen in de eerste plaats de concessie doen van de vrijheid van onderwijs, zoo als zij die bedoelt; en zoo van lieverlede, door veronseling van de dierbaarste belangen der Natie, zal zij langzamerhand komen tot een doel, waar, eenmaal aangeland, de historisch-positieve-antirevolutionnaire school al de Protestanten hartelijk zal uitlagchen, die haar, onnoozel genoeg, zoo ver zal hebben geholpen.

Men heeft kans, om hier de opvoering bij te wonen van de morale en action: die een put graaft voor een ander valt er zelf in.

Nederlanderachtigheden en Groenlandsme.

De Nederlander van 27 Mei neemt een stuk over uit het *Vrijend bloedje*, tot lof van den heer Thorbecke.

Het doel is blijkbaar driedelig; om zich het air van *gemoedelijkheid* te geven, en als het ware den man te beklagen, dat hij viel; — nadat men eerst geenerlei middel ontzien had, om hem van de been te krijgen;

om zoo zachtjes aan uit de groote kunde van den heer Thorbecke een wapen te fabriëren, om er later het tegenwoordig ministerie alleromgankelijk mede te beramen;

om gelegenheid te hebben, onder het overgenomen te zetten, dat er aan beide kanten schuld is, en de antirevolutionnaire beginsels nog lasterlijker zijn behandeld, dan de heer Thorbecke.

Maar er is hier geen sprake van valsche voorstelling van beginsels, maar van verguizing van personen.

Gij, gemoedelijke Nederlander! hebt gij zelf op uwe laatste bladzijde, waar gij vaak zoo liefelijk bijeenschakeert beroep, intree en bevestiging der predikanten, met de *beursberigten* en de *getrokken prijzen uit de loterij*, niet persoonlijke *smaadschriften* met groote letters laten aankondigen?

Neen! zijt gij zelfs niet verder gegaan? niet jegens een persoon? maar jegens eene openbare magt? jegens uwe wettige overheid?

Wie heeft geschreven, dat de Tweede Kamer aan de verloochening der Souvereiniteit van het Huis van Oranje haar zegel heeft gehecht?

Wie heeft dat herhaald, en herhaald wetende, dat nooit in de Tweede Kamer eenige twijfel over de grondwettige regten des Konings op de Kroon der Nederlanden, gezezen is?

Of wist gij, die dat deed drukken, wist gij waarlijk niet dat daarover nooit beraadslaagd is, veelmin aan verloochening dier regten; door de Kamer haar zegel is kunnen worden gehecht?

De heer Elout van Soeterwoude zegt: «de staatkunde der laatste 50 jaren, wordt daarom te regt revolutionnair genaamd, omdat zij alle betrekkingen, goddelijke, maatschappelijke en individueele omkeert.» Nederl. van 28 Mei 1853.

Wat is het omkeeren van individueele, maatschappelijke, goddelijke betrekkingen?

Hoe geschiedt dit door de staatkunde?

Wat is er in die betrekkingen door de staatkunde van de laatste 50 jaren omgekeerd?

Wil de Nederlander ons niet eenig antwoord geven op die vragen?

In ernst, wij begrijpen het niet. Het is volstrekt niet met eenige kwade bedoeling tegen den heer Elout, dat wij dit vragen. Alleen om tot de diepten van het Groenlandsme door te dringen.

Wij willen zelfs niet alles op eens. Zegge men slechts, wat de heer Elout bedoelde met die omkeering van individueele betrekkingen door de staatkunde sedert 1795.

Of zal de Nederlander voortgaan met te zwijgen?

Wil hij ons soms verleiden niet meer op hem te letten, door te doen of wij er niet meer zijn?

Gewone taktiek, van hem die niet meer weet te antwoorden.

Maar geen goede taktiek. Want wij zullen ons niet laten verleiden, en het publiek acht gebrek aan antwoord, gelijk aan *erkentenis*. — Hij is nu gewaarschuwd.

In ons vorig Nummer konden wij nog niet mededeelen, wie op de Groene lijst van den heer Groen volgde. Die geheimnis is thans openbaar. De heer Goffen volgde. Die is nu aangewezen voor het district Gouda, met intrekking der hennering van den heer Kamen, welke wordt bespaard voor de Eerste Kamer.

Na de Meester gesproken heeft, zullen de 1800 Groenkiezers van Gouda als gehoorzame volgelingen, hunne briefjes invullen met den naam, die hen werd voorgezegt.

De Heer Vreede schreef in de *Utrechtsche Courant* van 30 Mei een open brief over de «niet erkende bisschoppen.» Het stuk is te veel beteekenend, om niet over te nemen. Velen die hoopten, dat de pausselijke allocutie slechts een aanloop was, om tot een ander ministerie te geraken, vinden zich bedrogen. De quaestie staat wel degelijk op godsdienstig terrein. Het ministerie moet kiezen tusschen het systeem Thorbecke of dat van Vreede. De professor zegt:

«Met eene eenstemmigheid, welke menig zoogenaamd homogeen kabinet beschaaft, vaardigen de onlangs te Rome benoemde Praelaten achtervolgens Herderlijke Brieven uit aan de onderhoorigen der door den Paus ingestelde Nederlandsche Bisddommen. — Onderdanen des Konings, aan zijn gezag, aan dat der steeds geldige wetten en wettelijke verordeningen onderworpen, bekleeden zich eigenmagtig, en als dingende met de onschendbare majesteit van het Hoofd van den Staat, met eene door de gratie Gods, gelijk zij het noemen, hun opgedragen waardigheid. Onderdanen; ten volle bekend met de redenen, die het vorige Ministerie ten val hebben gebracht; bekend met het constitutioneel toezigt des Konings over alle Kerkgenootschappen, met de geopenbaarde bedoeling der Regering om, met eerbiediging van de regten der Roomsche Katholijken, eene billijke bevrediging te verschaffen aan een groot gedeelte der Natie, — die onderdaanen, voorbarig en vermetel ingrijpende op 's Konings onbetwistbaar regt, bij het nooit formeel opgeheven Concordaat van 1827 gehandhaafd, treden na gemeenschappelijke raadpleging, onbeduidig als Kerkvoogden op, de goed- of afkeuring van den Vorst, zonder wiens bewilliging zij hun ambt niet mogen aanvaarden, versmadende. — Kan of mag het Ministerie zulk een overmoed lijdelijk aanzien? Kan of mag het zich met de half officiële of gediensstig medegedeelde betuiging, dat de Bisschoppen dusverre niet door de Regering erkend zijn, vergenoegen? Wij weten, dat de afkondiging van kerkelijke voorschriften, die niettemin aan de verantwoordelijkheid volgens de wet onderhevig blijven, naar luid van art. 170 der Grondwet niet kan worden belemmerd; maar zulke voorschriften kunnen ongetwijfeld alleen uitgaan van eene, door de Regering erkende geestelijke overheid, hoedanig de *in partibus infidelium* toegelaten Bisschoppen van Curium, van Gerra, van Dardanis en van Hier. — Het gebleefte gedeelte handelingen van de zulken, die als Kerkvoogden van Utrecht, van Haarlem, enz. luide zijn gewraakt, en wier feitelijke aanmatiging een hoon is voor den Koning, op wiens last met Rome wordt onderhandeld. — Onzes inziens is minstens eene ondubbelzinnige verklaring in de *Staats-Courant* noodig, dat de Regering geen karakter van authenticiteit aan Herderlijke Brieven of eenige andere voorschriften van de Heeren Zwijnen, van Vree, enz. in de door hen willekeurig aangenomen betrekking toekent.

Dat wij het niet in alles eens zijn met den heer Vreede behoeft geen betoog.

Wij willen vrijheid van godsdienst; die vrijheid van geloof en eeredienst, daar de strijd om is gevoerd tegen onzen vorst, den Spaanschen koning; maar wij willen ze voor allen, en daartegen moeten allen onderworpen zijn aan de wetten van het land.

Wij vragen daarom, dat de heer Vreede de wet en de wettelijke verordening aantone, waarbij verboden wordt zich «eigenmagtig» te bekleeden met eene waardigheid, door het bevoegde kerkelijk hoofd opgedragen?

De heer Vreede zegt, dat het concordaat van 1827 niet formeel was opgeheven. Wij lezen in de nota van den internuntius dd. 17 Septemb. 1852, dat hij «au nom du «St. Père etc., d'après l'ordre positif reçu de la part de «sa sainteté» verklaarde «que par le fait même du rétablissement de l'épiscopat cessent pour le Royaume «tous les particuliers engagements contractés réciproquement, c'est à dire par le saint siège et le gouvernement «des Pays-Bas, en force de la convention de 1827 et des «engagemens de 1841.»

Wij zouden gaarne de gronden vernemen, waarop het gevoelen van den heer Vreede steunde, dat het concordaat niet was opgeheven?

Dat men geen Staats-ambten heeft zonder benoeming van den Koning, wij hebben daaromtrent geen verschil met den heer Vreede. Hij schijnt echter eene kerkelijke bediening gelijk te achten met een staatsambt; en daarin kunnen wij niet met hem eens zijn. Wij achten dat een predikant geen ambt bekleedt; dat predikanten, voorgangers bij eenige kerkelijke gemeente, geene ambtenaren zijn. Evenmin de pastoors als de predikanten, de landdeken als de bisschoppen; de rabbijnen als enig ander geestelijke.

Ziet eindelijk de heer Vreede, wanneer hij zegt: dat kerkelijke voorschriften alleen kunnen uitgaan, «van «eene door de regering erkende geestelijke overheid,» niet over het hoofd; dat de R. C. Kerk een erkend kerkgenootschap is? Niet erkend heden of gisteren, maar voor het minst sedert eene halve eeuw. Wanneer nu in dat kerkgenootschap mannen optreden, volgens dat kerkgenootschap wettig bekleed met eene waardigheid, welke tot de eigenaardige inrigting van dat kerkgenootschap behoort, op welken grond zal men dan kunnen beweren, dat art. 170 der Grondwet voor hen niet geschreven is? — Wie benoemde vroeger de pastoors? De Koning? Immers neen!

Evenmin werd de koninklijke bewilliging gevorderd, dat de benoemde als pastoor kon optreden; voordat zich met dat ambt bekleedde. Ook hij kon dus in de kring zijner kerkelijke bevoegdheid, voorschriften geven, afkondigen. Waarom zal men het nu betwisten aan hem, die in het R. C. kerkgenootschap een trap hooger staat dan den pastoor en grooter kerkelijk gebied heeft?

Wij vereenigen ons evenwel met den wensch van den heer Vreede, dat de *Staats-courant* openlegge, wat de regering te dien opzigt van meening is. Deze geheele zaak heeft te veel spanning gewekt en de gemoederen verontwaardigd, om niet spoedig te worden beslist.

Maar wij kunnen niet zien, dat het iets baten zou, wanneer de regering, zooals de heer Vreede voorstelt, eenvoudige verklaarde geenerlei karakter van authenticiteit aan de herderlijke brieven te hechten.

Dat beteekent niets, en kan immers ook verdere afkondiging niet beletten?

Zal ook iemand daardoor gelooven, dat die stukken niet authentiek zijn? Niet zijn alkomstig van een door het hoofd der R. C. Kerk benoemde aartsbisschop van Utrecht?

De Gemeentestem is allergrappigst. Nu, als men hem vraagstuk: over het vieren van de kermis met waardigheid een vraagstuk, waarvan het evenwigt van Europa kan afhangen, heeft behandeld, dan mag men ook wel iets beproeven, om zijn publiek eens te ontspannen.

In dat opzigt is zij wonderwel geslaagd; wij althans amuseren ons sedert No. 85 allerpatent.

De Gemeentestem gaat politiseren. Waarom niet? — Zondersteunt het Ministerie. Na de overwinning van dat Ministerie is dat waarlijk bescheiden.

Zij heeft reeds twee lange artikels, politieke artikels geleverd. Waarover?

Om te bewijzen, dat het Ministerie Thorbecke op een constitutionnele wijze is gevallen? Om aan te toonen, dat van Hall en Donker Curtius meenen wat zij zeggen? Om duidelijk te maken, dat het nu beter zal gaan? Om te demonstreren dat, gelijk «in boege» met «bescheidenheid» is gedaan, de Bisschoppen niet zijn gekomen? Om te ontzigen dat de dominé's en wijlen de firma Deichman en Co. behoorlijk op de verkiezingen hebben gewerkt?

Och neen; dat alles behoort niet tot de staatkunde en het «Staatsregt» van de Gemeentestem.

Heeft zij dan bijv. twee artikelen geschreven, om aan te toonen, dat Mr. David Léon schrikkelijk mis had, toen hij in 1847, de toenmalige Regering, waarvan de heer van Hall het hoofd was, deed voorkomen, «als geen geheel te verleen aan het hoe langer hoe meer in den lang «klimmend verlangen tot eene meer vrijzinnige grond «wetsherziening en hervorming van sommige onzer staats «regterlijke instellingen?»

Och neen. Hoe kon anders de Gemeentestem, in 1853, er op zweren, dat zij gelooft, dat de heer van Hall de Grondwet in «een milden zin zal handhaven en toepassen»?

Wat doet die Gemeentestem dan, lieve lezer?

Zij vertelt, hoe «opmerkelijk» de taal is van het een dagblad, en hoe «opmerkelijk» de taal van het ander. Zij vertelt, hoe De Grondwet alleen eene uitzondering maakt op die opmerkelijke taal van al de bladen met eender; en hoe weinig eerbied deze goddelooze courant heeft voor den, in de verkiezingen plegtig uitgedrukt wil der Natie. Want — let wel — de Gemeentestem vindt in den uitslag der verkiezingen een ontegenzeggelijk bewijs, dat nu eerst de wil van de Natie is uitgedrukt. Natuurlijk! De Gemeentestem heeft van de brandbrieven uit Utrecht, van de preëken, gehouden in de kerken, van de leiding der kiezers door geestelijken, van de logens en laster, van de kuiperijen en laagheden, geene enkele telegraphische dépêche gehad!

Op één punt zijn wij het eens met de Gemeentestem. Namelijk, daarin, dat de dagbladen reeds van toon beginnen te veranderen.

De *Tielsche Courant* zegt, dat men te ver is gegaan met het *Tielsche Weekblad* bidt, dat men toch liberale mannen kieze, om weér goed te maken, wat bedorven is; de *Nederlander* begint reeds oppositie te maken; Prof. Vreede begint Donker-van-Hall, in de *Utrechtsche Courant*, de duimschreeven aan te leggen.

Nog eenige weken, wellicht — en als de wind uit eenen anderen hoek gaat waaijen, eér niet — wachten wij op de Gemeentestem de verklaring, dat zij in n° 86 en 87 ongelijk had, en dat Mr. David Léon in 1847 den spijker op den kop heeft getroffen.

De Gemeentestem is inderdaad allergrappigst. En wij een krachtige steun voor het Ministerie!

Wij verzoeken de Gemeentestem, met bescheidenheid om ook dit artikel, met haar gebruikelijk formulier dan onder, maar vooral in *curstijf*, te willen overnemen.

Buitenlandsche Berigten.

ENGELAND.

De *Asia* heeft tijdingen van 18 Mei uit New-York aangebragt. Santa Anna had alle officieren ontlast, die zich tijdens den oorlog met Amerika, vrijwillig gevangen hadden gegeven en later in het Mexikaansche leger waren teruggekeerd. Generaal Arista was ongetoetst van eene wacht, aan boord van de *Avon* geplaatst, met bevel om, indien de stoomboot vertoert,

den generaal naar het kasteel San Juan d'Ulloa te voeren, om hem later buiten het grondgebied van de republiek te brengen. Santa Anna had het grootkruis van Karel III van Spanje verkregen. De inlijving van Mexico bij Spanje won meer geloof. De gemeenteraad te Tampico heeft geweigerd Santa Anna te erkennen. De leden waren gevangen genomen en naar Mexico opgezonden.

De *Eurine* heeft berichten uit Bombay, 28 April, van Calcutta, 21 April en van Birmah, 9 April aangebracht. De inlandsche commissarissen weigeren de inlijving van Meaday, een gedeelte van het gebied van Pegu, te erkennen. De Birmanen hebben daarop eene dreigende houding aangenomen en zijn in grooten getale naar Beling gerukt. De generaal Godwin had daarop het stoomschip *Messaffer* om versterking naar Calcutta afgezonden. De oorlog schijnt een meer en meer mistig aanzien te zullen verkrijgen.

De berichten uit China loopen tot 11 April. Men was te Hongkong geheel in het onzekere nopens den opstand en het lot van Nankin. Men berigtte uit het noorden, dat Nankin, hoewel belegerd, nog niet in de magt der opstandelingen was. De Keizerlijke troepen zouden zelfs eenige voordeelen hebben behaald en drie steden heronnen. Men zegt echter, dat zij die steden vrijwillig hebben verlaten, ten einde hunne krachten tegen Nankin in te sparen. Uit Shanghai schrijft men van 28 Maart, dat men geloofde, dat Nankin gevallen was. De Chinezen blijven het steeds ontkennen. Het bestuur had eene proclamatie uitgevaardigd om de inwoners uit te noodigen zich met hunne zaken bezig te houden en geene vreesaanjagende geruchten te verspreiden. Een of twee personen waren te Shanghai gearresteerd, omdat zij zeiden dat Nankin ingenomen was. De keizer heeft onderscheidene hooge ambtenaren afgezet en tot groote geldboeten veroordeeld, omdat zij den vijand geen tegenstand hebben weten te bieden. De oud-gouverneur-generaal van Hong-Kong, Zu-Kwang-Zin, was onder anderen onthoofd en zijne goederen verbeurd verklaard.

BELGIE.

Op den 30sten heeft de minister van buitenlandse zaken aan de Belgische Kamers eene koninklijke boodschap medegedeeld betrekkelijk het huwelijk van den hertog van Brabant met de aartshertogin Marie Henriette Anne van Oostenrijk. Men leest daarin: „Ons land wordt daardoor met ééne nieuwen band gehecht aan eene oude monarchie, die er groot belang bij heeft dat de vrede der wereld bestendig blijve en om, in overeenstemming met de overige mogendheden, de tractaten te handhaven, die de Belgische nationaliteit bevestigen.” Deze mededeeling werd zeer gunstig ontvangen en de vergaderingen besloten, zich en corps naar den Koning te begeven, om hunne gelukwensen aan te bieden.

Bij de Kamers zal een wetsontwerp worden ingediend, om het inkomen van den troonopvolger te verhoogen en om een crediet te openen tot menbetering van het hertogelijk paleis. Het huwelijk zou te Brussel gesloten worden.

De minister van Buitenlandsche Zaken heeft in dezelfde zitting een wetsontwerp ingediend, tot goedkeuring van eene overeenkomst, tusschen het gouvernement en eene compagnie gesloten, tot daarstelling van eene geregelde stoomvaart tusschen Antwerpen en New-York.

DENEMARKEN.

De Deensche Kamer is tegen den 13den bijeengeroepen. Men kent den uitslag der algemeene verkiezingen nog niet, die den 27sten in dat Rijk hebben plaats gehad. De oppositie had te Koppenhagen geheel de zege behaald.

ZWITSERLAND.

In de zitting van 28 Mei heeft de Zwitsersche bondsraad een besluit genomen, krachtens hetwelk het bevel aan de kantonale besturen is gegeven, om alle bondscontingenten onmiddellijk voltallig en gereed te houden, ten einde tegen alle voorkomende gebeurtenissen gewapend te zijn. Dit is het gevolg van de terugroeping van den Oostenrijkschen gezant, den heer von Karnicki. Waarschijnlijk zal de Bondsvergadering worden bijeengeroepen. Op den 27sten was het gerucht te Weenen verspreid, dat Oostenrijk, Beieren, Wurtemberg en Baden reeds overeen zouden zijn gekomen omtrent de tegen Zwitserland te nemen maatregelen, indien het in zijnen weêrstand bleef volharden; terwyl de koning van Pruisen zijne vermeende rechten op het kanton Neuchâtel zou willen doen gelden. Wij gelooven echter, dat ook deze kwestie, althans voor het oogenblik, tot geen Europeesch conflict aanleiding zal geven.

De Grootte Raad te Bern heeft na levendige en langdurige berandslagings met 96 stemmen tegen 50 goedgekeurd het voorstel, door het Gouvernement van dat kanton gedaan, om te protesteren tegen de handelwijze van het Gouvernement van Friburg, nadat eenige maanden om te verduidelijken tot de orde van den dag

over te gaan, met 106 stemmen tegen 36 was verworpen.

ITALIE.

Het wetsontwerp op de conscriptie, dat de Kamer van Afgevaardigden te Turin sedert eenige dagen behandelt, kan een nieuw conflict tusschen de bisschoppen en het burgerlijk gezag veroorzaken. Het Gouvernement had voorgesteld even als vroeger, de jonge lieden, die zich voor de kerkelijke dienst bestemden, vrij te laten. Op het einde van de zitting van den 23sten heeft de Kamer, op voorstel van de commissie, een artikel aangenomen, waarbij aan het Gouvernement het recht wordt toegekend jaarlijks het getal personen aan te wijzen, die elke bisschop voor de loting zal mogen laten vrijstellen.

Bovendien heeft de Kamer de verschillende andere, in den staat toegelatene godsdiensten met de Catholieke godsdienst gelijk gesteld, ofschoon de constitutie van Karel Albert deze laatste tot de godsdienst van den staat verklaart.

TURKIJE.

Men verneemt omtrent den toestand van het geschil tusschen Rusland en Turkije, dat de verwerping van het Russische ultimatum geschied is in eene vergadering niet alleen van den divan, maar van alle groot-dignitarissen en hooge beambten van het Ottomanische Rijk, waarbij niet minder dan 60 personen tegenwoordig waren. Reschid Pacha zelf heeft prins Menschikoff van de beslissing onderrigt. Eenige uren later rigtte deze eene nota aan dien minister, waarbij hij hem zijn vertrek en het ophouden der diplomatische betrekkingen meldde.

Volgens eene telegraphische dépêche, zou prins Menschikoff den 23sten te Odessa zou zijn aangekomen. Er heeft een gerucht te Parijs geloopt, dat de Czar een brief aan den heer de Kisseleff, zijn gezant bij het hof der Tuilerien zou hebben gerigt, waarin hij verklaart niet te zullen wijken. Dit gerucht wordt echter door niets bevestigd; wij gelooven nog steeds aan eene vreedzame oplossing van de kwestie.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 1 Junij.

In het bijvoegsel der *Amst. Ct.* vinden wij een adres, hetwelk door eenige aanzienlijke ingezetenen van Maastricht aan Z. M. den Koning kon zijn aangeboden, waarbij adressanten hun leedwozen betuigen over de verkiezing van den Hr. Thorbecke in dat district, en ten slotte den wensch uitdrukken, dat Z. M. des niettegenstaande zijne genegenheid aan Limburg zal blijven betoonen.

Bij het lezen van dat adres, — aldus zegt het *Algemeen Handelsblad*, — schaamden wij ons, dat door beschaafde en aanzienlijke landgenooten (immers het moeten aanzienlijke ingezetenen van Maastricht zijn; wij kennen de personen niet) zulk een adres is ingezonden. Aan den Koning wordt verschooning verzocht en leedwozen betuigd, omdat in een kiesdistrict een man tot vertegenwoordiger verkozen is, die 3½ jaren Zijner Majesteits minister was en onder dankbetuiging voor zijne aan den lande bewezen diensten door Z. M. ontslagen werd! Voegt zulke laaghartige vleitaal misschien in den mond van slaven eens Franschen Keizers, nimmer in dien van vrije Nederlanders, onderdanen van Willem van Oranje!

Bovenal is de laatste zinsnede van het adres beleedigend voor onzen geëerbiedigden Vorst. De adressanten schijnen daarin te durven onderstellen, dat de Koning het aan de Limburgers zoude laten misgelden, dat zij den Heer Thorbecke tot afgevaardigde hebben gekozen. — Verachting verdient ieder, die zulke vernederende gedachten omtrent Nederlands Koning durft koesteren.

In een particulieren brief uit Maastricht worden de waarde en de oorsprong van dit, het vrije Nederland schandvlekkende adres aldus ontmaskerd.

„Met verwondering heeft men heden uit de *Amsterdamsche Courant* gezien, dat er uit deze stad een adres aan Z. M. den Koning zoude ingediend zijn, om tegen de verkiezing van de HH. Thorbecke en van Wintershoven tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te protesteren. Bij nader onderzoek is het gebleken, dat zoodanig stuk inderdaad door zeer weinige onderteekenaars, in het geheim opgelopen door personen vreemd aan deze stad, is ingezonden, na bij velen te zijn afgewezen, en dat onder de adressanten er zich bevinden, die geen kiesrecht hebben. Deze handelwijze wordt algemeen afgekeurd en de middelen verfoeid, die door sommige reactionairen gebezigd worden, om tusschen de welgezinde en vredelievende burgerij oneenigheid te veroorzaken.”

Men schrijft ons uit Maastricht:

„De politiserende *Gemeente-Stem*, die met beschei-

denheid zijne gevoelens uit over de roeping en pligt der dagbladpers als tolk der openbare meening, schijnt meer bijzonder de Nijmeegsche, Noord-Brabantsche en Limburgsche pers onder hare hooge bescherming genomen te hebben. Zij prijst de gematigde taal van de *confrères* (is het de Heer David Léon, die spreekt?), beaamt de beschouwingen van den *Noord-Brabander* en zegt, dat het *Journal du Limbourg* ingewikkeld doet uitkomen, dat in het waarachtig belang van het Vaderland, althans voorschijns het behoud van het tegenwoordig ministerie wenschelijk is. Hiertegen zij opgemerkt 1o. dat de bedoelde beschouwingen van de *Noord-Brabander* en het *Journal du Limbourg* niet zijn die van de overgrote meerderheid der bevolking; 2o. dat er, bekalve die organen, in Noord-Brabant en Limburg nog andere zijn, die er geheel anders over denken; 3o. dat het *Journal du Limbourg*, volgens loopende geruchten, niet geheel buiten den invloed schijnt te zijn van zeker hooggeplaatst regterlijk ambtenaar, die eene bijzondere genegenheid koestert voor Mr. E. C. U. van Doorn en het al zeer aardig vindt dat hij, even als *Zijne Excellentie*, den voornaam van *Unico* draagt. Men zou zich bedriegen, zoo men meende, dat in Noord-Brabant en Limburg het behoud van het tegenwoordig ministerie voor 's hands als wenschelijk wordt beschouwd. De Noord-Brabanders en Limburgers herinneren zich te goed het zwarte boek, de te korten en het Halliaansch regeringstelsel van transactie, om hetzij voor 's hands, hetzij op den duur het behoud van het ministerie van Hall-Licht- en Donker te verlangen.

„Eene anti-constitutionele en onverdraagzame coterie te Maastricht geeft zich alle moeite, om de betekenis der verkiezing van den Heer Thorbecke te verminderen. Zij heeft zeker *den* mannetje, gewezen toekouder uit Oost-Indiën, in de weer gesteld om het fraaie adres, (risum teneatis) dat de *Amsterdamsche gretig* in hare kolommen heeft opgenomen, te doen teekenen. Er is echter niemand onder de *Limburgers*, die aan deze *protestatio actui contraria* wil bijten en overal wordt het mannetje meedogenloos aan de deur afgewezen.”

Het geschenk in zilver, hetwelk door het stedelijk bestuur der residentie aan Z. K. H. Prins Hendrik, bij de voltrekking van H.D.s. huwelijk met de Erf-hertogin van Saxon-Weimar-Eisenach, zal worden aangeboden, is, volgens de teekening van onzen stadgenoot, den heer Pijzel, onder behandeling. Het wordt vervaardigd in de werkplaatsen van de Heeren Meijer, Pijzel en de gebr. Bouscholten. Reeds zijn eenige voorwerpen daartoe behorende in gereedheid, en getuigen zij van goeden smaak en juiste bewerking.

Gisteren avond is de stoomboot *Monarch*, aan boord hebbende den kabel voor den onderzeschen telegraaf, met eene tweede stoomboot, die deze op sleepboot had, in het gezigt van Scheveningen gekomen. Een visscherspink is zoo spoedig mogelijk afgevaren, om den kabel over te nemen. Deze is nog niet teruggekeerd. Men denkt, dat de werkzaamheden op het strand in den loop van den dag begonnen en voltooid zullen worden.

Wij laten hieronder volgen eene nieuwe bijdrage ter karakteriseering van de jongste verkiezingen en van de herstemmingen, die nu plaats gegrepen hebben. Die bijdrage wordt ons door de predikanten der hervormde Gemeenten te Middelburg zelve geschonken, in de *Middelburgsche Courant* van 26 Mei ll.

Ontboezemigen, als die van de predikanten te Middelburg, werpen intusschen een helder licht op den toestand der Nederland met onderdrukking bedreigende kerkelijke partij, zoowel als op de middelen, door haar in het werk gesteld, opdat het *gansche* land, enkel en alleen door „protestanschen zin” zou vertegenwoordigd worden.

Zoo veel blijkt daar verder uit, dat de hervormde predikanten, op weinige uitzonderingen na, als herders en leeraars, dus in hunne qualiteit, zich als leidslieden en toongevers op het terrein der verkiezingen hebben doen gelden.

Ziehier het politieke verkiezingsmanifest van de Middelburgsche predikanten:

„Ofschoon warsch van zich te mengen in staatkundige twisten, zijn echter de ondergeteekenden van oordeel, dat er tijden en omstandigheden kunnen zijn, waarin pligt gebied, ook als staatsburgers mede hunne stem te doen hooren, en hunnen invloed, als herders en leeraars, in het belang van Koning en Vaderland aan te wenden. Zulke tijden en omstandigheden openen zij, zijn de tegenwoordige. Daarom schroomden zij dan ook niet voor hun gevoelens openlijk uit te laten. Zij doen dit te meer uit aanmerking van de onderscheidene, met name in de *Middelburgsche Provinciale Zeeuwische Couranten* voorkomende ingezonden artikelen, bevattende onbegrijpelijkheid en onredelijkheid voor het beleedigende taalgebruik. Zij verklaaren mitsdien [?] bij deze, dat zij zich in gemoede

verplicht achten den kandidaat Mr. C. W. E. VAIL-
LIANT, Raadsheer in het Provinciaal Hof van Zee-
land, die bereids bij de eerste stemming 767 stemmen
op zich vereenigd heeft, Bij de herstemming ten
ernstigste aan te bevelen.

Middelburg, 24 Mei 1853.

De Predikanten der N. D. Hervormde
Gemeente te Middelburg.

- C. J. HENZEPETER,
- J. J. VAN DEINSE,
- J. BORSIUS,
- A. SLOTEMAKER, Cz.,
- A. M. SNOUCK HURGRONJE,
- B. J. TAATS.

N.B. Bij het stellen dezes was Ds. J. J. L. TEN
KATE uitlandig.

(De Tijd.)

Maandag, 6 Junij aanstaande, zal er in het hôtél,
genaamd *Grand Monarque*, te Aken, eene algemeene
vergadering gehouden worden van de Aken-Maastricht-
sche Spoorweg-Maatschappij. In die vergadering zal
worden voorgesteld omtrent de volgende onderwerpen
een besluit te nemen: 1. aanleg en exploitatie van een
zijtak van het station bij Maastricht tot Hasselt; 2.
exploitatie van den spoorweg van Hasselt, en 3. het
sluiten eener prioriteits-leening tot uitvoering van boven-
vermeld doel.

Ingezonden Stukken.

Nijmegen, 29 Mei 1853.

Men verneemt, dat de Heer Mr. W. Baron van Lijnden,
na zijne herbenoeming tot lid van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal, het voornemen zoude hebben opgevat,
te bedanken voor de navolgende betrekkingen door Zijn
Hooggeb. bekleed, als:

- 1° voor de betrekking van regter bij de Arrondissements-
rechtbank te Nijmegen, waarvoor Zijn Hooggeb. geniet f 1300.
- 2° voor het secretariaat van het polder-bestuur
van Over-Betuwe, hetwelk Zijn Hooggeb. opbrengt. f 1100.
- 3° voor het secretariaat der gevangnissen te
Nijmegen, waarvoor Zijn Hooggeb. int. f 200.

f 2600.

Naar men zegt, moet Zijn Hooggeb. tot dit besluit geko-
men zijn, doordien eene veeljarige ondervinding hem de
overweging gaf, dat deze betrekkingen, zoo als niet
jure althans facto volstrekt onvereenigbaar zijn met het
lidmaatschap der Staten-Generaal en zijne vrienden hem
meermalen de opmerking maakten, dat het minder wel-
voegelijk is f 2600 te trekken zonder daarvoor iets uit
te rigten.

Er zijn anderen, die beweren dat f 2600 plus f 2000
d. i. f 4600 een sommetje is, dat een historisch-positief-
anti-revolutionnair heer volgens zijn heilige leer niet zou
mogen weigeren te nemen uit de schatkist van het land,
die op zoo revolutionnaire wijs door de revolutionnaire
Ministers is gevuld geworden.

Men geeft dit bericht voor hetgeen het is; mogt het
onjuist zijn, dan zal de Heer van Lijnden, die onlangs
in de Arnh. Courant zich haastte te rectificeren, woorden
die hem in den mond waren gelegd, hetzelfde doen, waar
hem bedoelingen worden toegeschreven, die wellicht niet
de zijne zijn.

Q.

LOGENS VAN DEN DAG.

(Vervolg.)

De Groeniamen in Pruisen schrijven, dat bij hunne be-
haalde overwinning in Nederland, en die, welke zij on-
getwijfeld den 31 Mei nog behalen zullen, de heer Mr. D.
Dankert Curtius onmogelijk minister kan blijven.

Z. K. H. Prins Hendrik is gehuwd en ontvangt van de
stad 's Gravenhage een geschenk in zilver van elf daizend
gulden. Als blijk van erkentenis heeft deze Prins, ten
einde de hongersnood niet te beooglijken noch lastig te val-
len, zijne benoedigheden, als zilver, rijtuigen, juwee-
len, enz., met uitzondering van eenige meubels, in Eng-
land doen vervaardigen.

Men zegt, dat het spionnestelsel door het Ministerie
hersteld is, maar geheel godsdienstig.... in « protestant-
schen zin. »

Wat de heer Drieling dood is, zal wel waar zijn; maar
s' het geen lachen, dat hij in zijne laatste oogenblikken
bezoen heeft gehad, dat hij het vuur zoo heeft aange-
stookt?

De *Nieuwsbode* van Februarij 1848 en Mei 1853 zijn
consequent.

Werden voor 1848 uit 's lands kas geheime fondsen ver-
strekt aan ministeriële organen; het schijnt dat dit op
nieuw in gebruik zal komen.

Mogen Ministers ook met 's lands geld zonder eenige ver-
antwoording speculeren?

Als dergelijke speculatiën winstgevend zijn, krijgt het
Land dan de winst?

Als er verloren wordt, kan het dan niet heeten eene van
regeringswege slecht geopereerde speculatie, en komt dan
niet het deficit ten laste van den Staat?

Nederland in 1753 onder den Amsterdammer Raab; en
Nederland in 1853 onder de Amsterdammers van Hall en
van Reenen.

In 1753 volgden onderscheidene verderfelijke twisten
elkander op; terwijl Oranje en patriotten vochten, nam
Frankrijk, Nederland uit de rij der onafhankelijke volke-
ren weg.

Een ezel stoot zich niet tweemaal aan één steen.
Veritas.

Correspondentie.

Het stuk van *Ra Ra* is geestig gesteld. Wij hebben
echter die zaak reeds behandeld, en onze Courant is te
klein, om, bij den overvloed van stof, ons te veroorloven
er nog eens met die uitvoerigheid op terug te komen. Wij
houden ons, intusschen, voor verdere bijdragen bij *Ra Ra*
aanbevolen.

Ijzegrin is waarlijk te ijzegrin, dan dat wij zijn
product kunnen reproducieren.

Aan het verlangen van het neefje van *Paul Louis*
Courier zal worden voldaan.

Wij gelooven niet, dat de Amsterdamsche Courant na
den afloop der verkiezingen den geest zou gaan geven.
Wat men nooit bezeten heeft, kan men immers niet geven?
Daarom plaatsen wij ook het artikel niet van X. X.

Laatste Berigten.

Uitslag der Herstemmingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

's GRAVENHAGE.

Getal kiezers 2979. Ingekomen stembriefjes 1420.
Van onwaarde verklaard 4. Geldig uitgebrachte stem-
men 1406. De heer J. C. Baud verkreeg 901 en de
heer van Zuylen van Nyevelt 505 stemmen, zoodat de
heer J. C. Baud is gekozen.

AMSTERDAM.

Geldige stemmen 2107. Gekozen H. Stolte, met
1408, prof. J. Bosscha, met 1259, en J. C. Baud,
met 1246 stemmen. — Mr. P. P. van Bosse had 817,
Mr. J. Heemskerk Bz. 816 en de vice-admiraal J. C.
Rijk 795 stemmen bekomen.

ROTTERDAM.

Gekozen J. C. Baud, met 779, en Mr. P. P.
van Bosse, met 762 stemmen. — Mr. A. Hoyneck
van Papendrecht had 729 en de vice-admiraal J. C.
Rijk 716 stemmen.

UTRECHT.

Gekozen Jhr. Mr. H. A. M. van Asch van
Wyck, met 1301 stemmen. — Jhr. Mr. P. A. M. van
Oosthuysen van Ryckevorsel van Rysenburg had 552
stemmen.

GORINCHEM.

Gekozen Mr. P. J. Elout van Soeterwoude,
met 636 stemmen. De heer C. Schiffer had 527 stem-
men verkregen.

De lijn, waaraan de kabel van den onderzeeschen
telegraaf was vastgehecht, om dezen met de visschers-
bom van de stoomboot naar de kust te brengen, ge-
sprongen zijnde, — zoo is het heden niet mogen ge-
lukken, de kabel op het strand te leggen. Het weder
is zeer ongunstig en heeft op het mislukken van het
werk veel invloed gehad.

Z. M. heeft benoemd tot Voorzitter van de
Kamer der Staten-Generaal, den heer Mr. J.
Philipse, lid dier Kamer.

Bij Koninklijk besluit van gisteren is de open-
ing van de vergadering der Staten-Generaal bepaald
Dingsdag 14 Junij e. k.

Advertentiën.

Heden is bij JOH. NOMAN en ZOON, te Z.
Bommel, van de pers gekomen en alom verkrijg-
baar gesteld:

L. van Vliet,

BEROEP OP REGT EN BILLIJKHEID

Gr. 8o. f 1.50.

Aan H.H. intekenaren verzonden, n°. 5, der

MAANDELIJSCHE KRONIJK.

GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.

MET PORTRET VAN Z. E.

Mr. A. J. Dymaer van Twist

GOVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIË.

Geregeld ziet de MAANDELIJSCHE KRONIJK
op den 20sten van elke maand, met een Portret
licht. Niet dan per Jaargang wordt dit werk afge-
verd, zoodat geene afzonderlijke nummers verkrijgbaar
zijn. — De aflevering met een fraai portret kost slecht

DERTIG CENTEN.

Alom kan men alnog hierop intekenen.

Prijscourant der Effecten.

AMSTERDAM. WOENSDAG 1 JUNIJ.

Nederland, Werk. Schuld, à 2½ Pct.	63½	½	1/16
Dito dito	8	76½	5/16
Dito dito	4	94½	11/16
Amortisatie	3½	94½	
Aand. Handel-Maats.	4½	94½	
Aand. Arnh. Spoorweg	4½		
Dito Holl. dito			
Belgie, Certificaten	2½		
Dito bij Rothschild	2½	52½	
Frankrijk, Certificaten	8		
Rusland, bij Hope en Comp.	5	108½	
Dito A ^o 1828—1829	5		
Inscr. op 't Grootboek	6		
Dito Certificaten	6	74½	
Cert. dito Hamburg Amin.	5		
Negot. 1831 en 1832	5		
Dito 1840	4		
Dito Stieglitz	4	91½	
Dito Nieuwe	4	91½	
Nieuwe Eng.	4½	100½	
Spanje, Nieuwe 5 Pct. (Lans)	1	23½	1/16
Nieuwe	8	4	
Binnenlandsche	8	43	1/16
Cert. Coup. Sp. Com.	5	5½	15/16
Amort. Schuld			
Portugal, te Londen	5	88½	
Dito dito	4	36½	7/16
Weener, Bank	5		
Dito	4		
Metalliek 1816—1852	5	82½	1/16
Dito 1847	2½	42½	
Dito 1851 en 1852	2½	42½	1/16
Dito 1849	5	9	
Dito Lett. B.	5	9	3/16
Aand. f 500 bij Rothschild.			
Dito f 250 dito 1839			
Napels, Certific. bij L. & B.	5	pCt.	
Polen, Obligaten	4		
Aandeelen 1835			
Sardinië, te Londen	5	pCt.	
Denemarken, Dito	5		
Grieksch, te Londen	5	3½	7/16
Philad., bij Hope en Comp.	5		
Te Londen	6		
Bank			
Louisiana, te Londen	5		
Brazilië, te Londen 1824	5	98½	
Dito 1848	5		
Grenada, Dito à 100 p. st.	2½	22	End.
Dito Uitg.		10½	
Ecuador			
Mexico, te Londen Nieuwe	8	25½	1/16
Venetië, te Londen	8½		
Dito Uitg.	1		

Koers van het geld: Belegging 2½, Prolongatie 2½, In-
conto 2 pCt.

De markt was heden zeer geanimeerd en blijven Holland-
en Oostenrijksche merklijc beter. Ook Mexicaanen waren
hooger prijzen zeer gewild. In de andere soorten was de
ming mede gunstiger.

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage